

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, comercializare și procesare a cânepii industriale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, comercializare și procesare a cânepii industriale, a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Necesitatea elaborării prezentului proiect de hotărâre este condiționată de ajustarea cadrului normativ privind circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri.

În acest sens, având în vedere prevederile art. 14 alin. (4) ale Legii nr. 201/2025, se impune elaborarea și aprobarea unui Regulament distinct care să reglementeze în mod detaliat procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, comercializare și procesare a cânepii industriale.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În situația actuală, caracterizată prin dezvoltarea vertiginoasă a agrobiotehnologiilor moderne și prin accentul pus la nivel global pe politici agricole inteligente și echilibrate, se conturează necesitatea de a valorifica la maximum potențialul culturilor industriale cu utilizări multiple. Cânepa cultivată în scopuri industriale sau alimentare reprezintă o resursă agricolă valoroasă pentru obținerea de fibre, tulpini, semințe, ulei, biomasă și alte derivate, cu aplicabilitate în industriile textile, alimentare, farmaceutice, cosmetice, în construcții și în producerea de biocombustibili. Simplificarea procesului de cultivare, corelată cu reglementarea clară a procedurilor de autorizare și monitorizare, precum și cu o abordare practică și adaptată realităților din teren, ar putea genera informații relevante privind utilizările sale în diverse sectoare, ar stimula inițiativele antreprenoriale și ar contribui la consolidarea competitivității economiei naționale. În același timp, lipsa unor norme distincte dedicate cânepii industriale, precum și confuzia legislativă creată de încadrarea acesteia alături de plantele cu caracter stupefiant sau psihotrop, constituie un obstacol în calea dezvoltării durabile a sectorului și impun necesitatea intervenției Guvernului prin elaborarea unui Regulament clar, coerent și aliniat la standardele europene.

Din perspectiva sustenabilității și a impactului ecologic, cânepa industrială/horticolă se caracterizează printr-un necesar redus de inputuri chimice și resurse de irigare comparativ cu alte culturi, având o adaptabilitate ridicată la diverse condiții pedoclimatice și neimpunând cerințe speciale de cultivare. Promovarea acestei culturi ar putea contribui la diminuarea impactului asupra mediului, la utilizarea mai eficientă a resurselor și la diversificarea rotației culturilor agricole.

În practica statelor membre ale Uniunii Europene, reglementarea cânepii industriale este realizată prin acte normative distincte de legislația privind substanțele stupefiante, cu delimitarea explicită a acesteia pe baza conținutului redus de tetrahydrocannabinol (THC). Franța, Lituania, Polonia și Italia au instituit proceduri clare de autorizare și monitorizare, care includ: definirea precisă a soiurilor permise pentru cultivare, aprobarea acestora la nivelul catalogului european de plante agricole, stabilirea condițiilor de înregistrare și licențiere a producătorilor, precum și instituirea unor mecanisme de control și raportare privind suprafețele cultivate și producția obținută. De asemenea, în aceste state sunt aplicate sisteme de

trasabilitate pe întreg lanțul valoric, de la cultivare până la procesare și comercializare, prin care se asigură respectarea standardelor europene și prevenirea utilizărilor neautorizate.

Ca rezultat al acestor reglementări, cânepa industrială/horticolă a devenit o cultură competitivă și cu valoare adăugată în industriile textile, alimentare, farmaceutice, cosmetice, de construcții și bioenergie. În Franța, spre exemplu, cânepa este utilizată pe scară largă în industria materialelor de construcții ecologice și a textilelor tehnice; în Polonia, accentul este pus pe producerea de semințe și uleiuri cu utilizări alimentare și cosmetice; în Italia, dezvoltarea sectorului de cânepă industrială/horticolă s-a extins către industria alimentară și a produselor de nișă cu valoare adăugată; iar în Lituania, cultivarea cânepii industriale este integrată în rotația culturilor agricole pentru diversificarea producției și reducerea impactului asupra mediului. Astfel, experiența statelor membre evidențiază un cadru normativ diferențiat, adaptat particularităților acestei culturi, care sprijină atât trasabilitatea și controlul, cât și integrarea economică în lanțuri valorice multiple

În prezent, cultivarea plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 1382/2006, care se aplică tuturor plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope. Deși legislația existentă permite condiționat cultivarea cânepii industriale, aceasta se realizează pe baza prevederilor Legii nr. 382/1999, care urmează a fi abrogată prin Legea nr. 201/2025, odată cu intrarea acesteia în vigoare.

Conform prevederilor Legii nr. 201/2025, cultivarea cânepii industriale pentru obținerea de tulpini, fibre, semințe, ulei, biomasă și alte derivate se realizează în baza autorizației eliberate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), conform unui regulament aprobat de Guvern, și în limitele estimărilor anuale aprobate. Cerințele speciale privind autorizarea, cultivarea, monitorizarea și comercializarea cânepii industriale sunt stabilite de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce conferă un cadru normativ clar, distinct de prevederile actuale care prevăd că autorizația este eliberată de Comitetul permanent de control asupra drogurilor, din cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

În prezent, utilizarea cânepii este limitată la scopul producerii de semințe, fibre și/sau ulei, restricție care limitează activitatea producătorilor industriali în alte domenii de valorificare, cu excepția celor medicinale și recreative. Această situație evidențiază necesitatea ajustării cadrului normativ prin elaborarea unui regulament distinct, adaptat la specificul cânepii industriale și la cerințele economice și tehnice ale producției și procesării în scop industrial.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prezentul proiect de regulament urmărește stabilirea unui cadru normativ clar și unitar pentru autorizarea, cultivarea, monitorizarea și valorificarea cânepii industriale, în conformitate cu legislația națională și cerințele Uniunii Europene.

În aceeași ordine de idei, în cadrul prezentului regulament, cultivarea cânepii industriale se va realiza în conformitate cu normele agrotehnice aplicabile culturilor tehnice și cu respectarea fișelor tehnologice, ghidurilor și bunelor practici agricole aprobate de instituțiile de profil. Producătorii agricoli sunt îndemnați să respecte cerințele minime privind pregătirea solului, alegerea și densitatea optimă a plantelor, lucrările de întreținere, protecția fitosanitară și fertilizarea, precum și recoltarea și condiționarea producției.

Această abordare are drept scop asigurarea calității și productivității culturilor, prevenirea pierderilor, menținerea stabilității caracteristicilor calitative ale fibrelor, semințelor, uleiului și altor derivate, precum și garantarea trasabilității și conformității produselor obținute cu cerințele legale și standardele naționale și internaționale aplicabile.

De asemenea, proiectul regulamentului conține prevederi privind determinarea conținutului de tetrahidrocanabinol la cultura de cânepă industrială, stabilite în Capitolul IV, care reglementează cadrul general de verificare a conformității culturilor cu limita maximă admisă a conținutului de tetrahidrocanabinol.

Obiective urmărite prin prezentul regulament:

- Asigurarea unui cadru legal clar și coerent, care să permită delimitarea cânepii de plantele care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope și să asigure conformitatea cu Legea nr. 201/2025 și cu standardele naționale și europene.
- Facilitarea accesului fermierilor la autorizațiile de cultivare, prin stabilirea procedurilor clare și predictibile de solicitare și eliberare a acestora .
- Garantarea trasabilității și monitorizării producției, în scopul respectării reglementărilor legale și protejării integrității lanțului valoric al cânepii industriale.
- Sprijinirea cercetării și inovării în domeniul cânepii industriale, pentru dezvoltarea de tehnologii agricole eficiente, studierea caracteristicilor culturii și stimularea progresului tehnologic.
- Asigurarea verificării conținutului de THC la cultura de cânepă, obligatorie pentru fermierii care solicită plăți/subvenții aferente suprafețelor cultivate, în vederea confirmării respectării limitei maxime admise.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul urmărește definirea clară a responsabilităților autorităților și producătorilor agricoli în domeniul cânepii industriale, precum și stabilirea procedurilor aplicabile pentru toate etapele activității, de la autorizare până la valorificarea producției.

1. Autorizarea cultivării cânepii industriale. Proiectul prevede reglementarea procedurii de eliberare a autorizațiilor de cultivare, de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, fermierilor cu dreptului de proprietate sau folosință asupra terenurilor agricole, în limitele estimărilor anuale aprobate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Autorizația va include date privind denumirea solicitantului, scopul, suprafața și locația terenului, soiul de cultură și modalitățile de valorificare a producției.

2. Proceduri de cultivare, monitorizare și control. Regulamentul ține să stabilească condițiile privind soiurile de cânepă industrială/horticolă autorizate, normele agrotehnice aplicabile, precum și cerințele de trasabilitate și evidență, prin Registrul de evidență și trasabilitate a producției, care va fi păstrat și arhivat conform legislației. Agenția exercită control asupra respectării cerințelor și condițiilor activității autorizate, inclusiv prin controale planificate și neplanificate, întocmirea actelor de control și aplicarea măsurilor corective sau retragerea autorizației, după caz.

3. Valorificarea producției. Regulamentul prevede condițiile de transport și comercializare a producției obținute din cultivarea cânepii industriale, care se efectuează pe teritoriul Republicii Moldova și la export, pe baza autorizației și fără restricții suplimentare, asigurând respectarea legislației aplicabile. Datele privind producția se raportează anual către Agenție, care întocmește un raport consolidat pentru Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în vederea aprobării estimărilor anuale pentru anul următor.

4. Determinarea conținutului de tetrahidrocanabinol (THC). Regulamentul stabilește procedura de verificare a conținutului de tetrahidrocanabinol la cultura de cânepă industrială, inclusiv obligația fermierilor care solicită plăți aferente suprafețelor cultivate de a supune culturile determinării conținutului de THC în faza de înflorire, prin prelevarea de probe și efectuarea analizelor în laboratoare acreditate.

Se propune ca prezentul regulament să intre în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 201/2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri, pentru a asigura aplicarea coerentă și unitară a cadrului normativ, evitând apariția lacunelor sau suprapunerilor legislative în reglementarea domeniului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de elaborare a proiectului de act normativ, au fost analizate mai multe opțiuni alternative, precum modificarea cadrului normativ existent (HG nr. 1382/2006), care include cultivarea

cânepii industriale alături de alte plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, nu a fost reținută, deoarece nu delimitează clar cânepa industrială/horticolă de alte plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, ceea ce generează incertitudini juridice și procedurale și limitează dezvoltarea durabilă a sectorului industrial al cânepii, contrar obiectivelor Legii nr. 201/2025.

În concluzie, s-a optat pentru elaborarea proiectului prezentului regulament privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, valorificare și procesare a cânepii industriale, ca măsură necesară pentru clarificarea cadrului legal, delimitarea cânepii industriale de alte plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope și asigurarea aplicării eficiente a prevederilor Legii nr. 201/2025.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prezentul regulament pune în aplicare prevederile Legii nr. 201/2025, conform căreia atribuțiile privind examinarea cererilor, eliberarea autorizațiilor de cultivare și efectuarea controalelor în domeniul cânepii industriale revin Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), ceea ce permite centralizarea procedurilor, clarificarea responsabilităților instituționale și asigurarea respectării legislației în vigoare, facilitând totodată procesarea mai rapidă a cererilor fermierilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului regulament nu generează cheltuieli semnificative suplimentare pentru bugetul de stat, întrucât atribuțiile privind examinarea cererilor, eliberarea autorizațiilor și efectuarea controalelor sunt preluate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în baza resurselor existente. Costurile estimative pentru administrarea procedurilor (personal, verificări, evidență și raportare) se încadrează în bugetul curent al Agenției.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv semnificativ asupra sectorului privat, prin consolidarea și extinderea lanțului valoric al cânepii industriale, precum și prin crearea unui cadru legal clar, previzibil și simplificat pentru desfășurarea activităților de cultivare, procesare și valorificare. Proiectul nu generează costuri suplimentare semnificative pentru mediul de afaceri, întrucât procedura de autorizare este simplificată și uniformizată, iar obligațiile impuse operatorilor economici se limitează la respectarea cerințelor legale existente.

Una dintre principalele prevederi ale proiectului constă în diversificarea utilizărilor materiei prime obținute din cânepa industrială/horticolă, permițând procesarea și valorificarea nu doar a fibrei, uleiului și semințelor – ca până în prezent –, ci și a tulpinilor, biomasei și produselor derivate, precum materiale compozite, brichete, uleiuri industriale, suplimente alimentare sau produse cosmetice. Această diversificare a utilizărilor va contribui la crearea unei plus-valori economice considerabile pe întreg lanțul de producție, estimată la o creștere medie de 30–40% a valorii totale obținute pe hectar, comparativ cu utilizarea limitată anterioară.

Proiectul de regulament simplifică și uniformizează procedura de obținere a autorizației de cultivare, în principal desemnând ANSA ca autoritate responsabilă pentru emiterea autorizațiilor și monitorizarea întregului proces de cultivare.

În aceeași ordine de idei, proiectul ține să stimuleze implicarea sectorului privat, să faciliteze investițiile în noi capacități de producție și procesare și să contribuie la dezvoltarea unei industrii moderne, sustenabile și competitive bazate pe valorificarea integrală a cânepii industriale.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea prezentului regulament presupune colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal ale solicitanților autorizațiilor de cultivare a cânepii industriale, inclusiv nume, date de contact, informații despre teren și producție, în scopul examinării cererilor, eliberării autorizațiilor și monitorizării activității agricole. Prelucrarea acestor date se realizează în conformitate cu prevederile legislației naționale

privind protecția datelor cu caracter personal, asigurând confidențialitatea, securitatea și accesul restricționat la informațiile colectate, iar datele sunt utilizate exclusiv pentru îndeplinirea atribuțiilor instituției competente..

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea prezentului regulament va avea un impact pozitiv asupra mediului, prin promovarea cultivării cânepii industriale ca cultură durabilă, cu consum redus de substanțe chimice și apă, contribuind la protecția solului și conservarea resurselor naturale.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul regulament nu transpune direct acte UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul regulament stabilește proceduri administrative și tehnice pentru aplicarea efectivă a Legii nr. 201/2025, contribuind la crearea unui cadru intern coerent care sprijină implementarea angajamentelor Republicii Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost publicat spre consultări publice în conformitate cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-procedura-de-autorizare-cultivare-monitorizare-comercializare-si-procesare-a-canepii-industriale/15607>

Proiectul de Hotărâre de Guvern a fost consultat, avizat și expertizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, iar propunerile și obiecțiile au fost introduse în Tabelul de sinteză.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost remis pentru expertiza anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizat de către Ministerul Justiției, conform Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar obiecțiile și propunerile au fost introduse în Tabelul de sinteză.

Concluzia expertizei Centrului Național Anticorupție:

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare, cultivare, monitorizare, comercializare și procesare a cânepii industriale a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat cu art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu respectarea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut în Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017), sub rezerva înlăturării carențelor analizate la compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

Concluzia expertizei Ministerului Justiției:

Potrivit notei de fundamentare, proiectul este elaborat în temeiul art. 14 alin. (4) din Legea nr. 201/2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri, care prevede că: „(4) Prin derogare de la alin. (3), cultivarea cânepii industriale/horticole pentru obținerea de tulpini, fibre, semințe, ulei, biomasă și alte derivate se permite în baza autorizației eliberate de ANSA, conform regulamentului aprobat de Guvern și în limitele estimărilor anuale aprobate.”.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul regulament se încorporează în cadrul normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Intervenția propusă nu necesită modificări instituționale și nu implică ajustarea cadrului normativ existent.

Secretar de stat

Vasile ȘARBAN